

Odrůdy bramboru v České republice v roce 2021

Ing. Jaroslava DOMKÁŘOVÁ, Ph.D., VÚB Havlíčkův Brod

Článek byl zpracován s finanční podporou Dlouhodobého koncepčního rozvoje VÚB: Trvale udržitelné systémy produkce kvalitních brambor (RO1618) a v rámci Národního programu konzervace a využívání genetických zdrojů rostlin, zvířat a mikroorganismů významných pro výživu a zemědělství MZe č.j. 51834/2017-MZE-17253/6.2.3 podprogram 1: Národní program konzervace a využívání genetických zdrojů rostlin a agro-biodiversity. Kolekce: brambor

V České republice je v roce 2021 registrováno 117 odrůd (27 odrůd velmi raných, 35 odrůd raných, 34 odrůd poloraných a 21 odrůd polopozdních až pozdních). Nově byly registrovány tři nové odrůdy bramboru – raná odrůda Emina pro přímý konzum varného typu AB, – polorané odrůdy Cibared pro přímý konzum varného typu B a pro speciální využití na barevné lupínky a odrůda Radmila pro přímý konzum varného typu AB a zpracování na hranolky. V ČR se mohou množit odrůdy

registrované ve všech státech EU – Společný katalog odrůd druhů zemědělských rostlin uvádí přes 1 600 odrůd. Odrůdy bramboru jsou v roce 2021 množeny na 2 653,41 ha. Množeno je 181 odrůd. Dvě odrůdy jsou množeny na ploše větší než 100 ha (Eurostarch – 241,35 ha, Antonia – 142,14 ha). Podrobnější analýza množitelských ploch odrůd bramboru v roce 2021 je uvedena v tab. 1.

Tab. 1: Analýza množitelských ploch odrůd bramboru v ČR v roce 2021

Odrůdy bramboru množené v ČR	Počet množených odrůd	Plocha množení		% z celkové plochy množení 2021 (2020)
		v ha	2021/2020	
Celkem	181	2653,41	0,93	100
Registrované odrůdy v ČR (117, z toho 63 CZ)	67 z toho 48 CZ	803,2 444,92	0,90 0,88	30,27 (31,14) 16,77 (17,59)
Odrůdy registrované v ostatních státech EU (cca 1600)	114	1850,21	0,94	69,73 (68,86)
Odrůdy s plochou množení nad 100 ha pro konzum pro škrob	1 (DE) 1 (DE)	142,14 241,35	1,01 1,07	5,36 (4,92) 1,07 (7,88)
Významné konzumní odrůdy s plochou množení nad 20 ha	27	1268,06	0,97	47,79
Odrůdy s velmi pevnou a pevnou dužninou (A, AB, BA)	16 odrůd (2 CZ)	785,20	1,02	29,59
Odrůdy se středně pevnou až kyprou dužninou (B, BC)	11 odrůd (3 CZ)	482,86	0,89	18,20
Odrůdy s kyprou, silně moučnatou dužninou (C, CB)	0 odrůd	0	0	0
Významné odrůdy pro výrobu škrobu a smažených výrobků z brambor s plochou množení nad 20 ha	10 odrůd (2 CZ)	710,31	0,93	26,77

Sortiment odrůd se postupně mění. Pro informaci je uveden přehled odrůd určených pro konzumní účely a pro výrobu škrobu, které byly v ČR v roce 2021 množeny na ploše

větší než 20 ha. Pořadí odrůd je dáno plochou množení v roce 2021. U odrůd registrovaných v ČR jsou využity údaje ÚKZÚZ, u ostatních pak informace ze zahraničních katalogů (tab. 2–4).

Tab. 2: Základní informace o odrůdách s velmi pevnou a pevnou dužninou

Odrůda	Země původu	Vegetační doba	Tvar hlíz	Varný typ	Barva slupky	Barva dužniny	Hlavní užití
Antonia	D	poloraná	oválný	AB	žlutá	žlutá	konzum
Marabel	D	raná	oválný	BA-B*	žlutá	žlutá	konzum
Anuschka	D	velmi raná	oválný až kulovitý	AB	žlutá	žlutá	letní konzum
Bernina	D	poloraná	dlouze oválný	A	žlutá	žlutá	konzum
Carrera	NL	raná	oválný	AB	žlutá	žlutá	konzum
Dali	NL	raná	oválný	BA*	žlutá	světle žlutá	konzum
Princess	D	velmi raná až raná	oválný	AB	bílá až žlutá	žlutá	konzum
Belana	D	raná	oválný	AB*	žlutá	tmavě žlutá	konzum
Colomba	NL	velmi raná	oválný až krátce oválný	AB	žlutá	žlutá	konzum
Ranomi	NL	velmi raná	oválný až dlouze oválný	BA	žlutá	žlutá	konzum
Ballerina	D	raná až poloraná	oválný	A-AB	žlutá	žlutá	konzum
Rosara	D	velmi raná	oválný	BA*	červená	žlutá	letní konzum
Vysočina	ČR	raná až poloraná	oválný	AB*	žlutá	žlutá	konzum
Dominika	ČR	poloraná	krátce oválný	AB*	žlutá	žlutá	konzum
Esmee	NL	poloraná	oválný až dlouze oválný	AB	červená	žlutá	konzum
Finka	D	velmi raná až raná	oválný	AB*	žlutá	žlutá	konzum

Tab. 3: Základní informace o odrůdách se středně pevnou až kyprou dužninou

Odrůda	Země původu	Vegetační doba	Tvar hlíz	Varný typ	Barva slupky	Barva dužniny	Hlavní užití
Adéla	CZ	raná	krátce oválný	B*	žlutá	tmavě žlutá	konzum
Red Anna	CZ	poloraná	krátce oválný	B*	červená	tmavě žlutá	konzum
Sunita	NL	raná	krátce oválný až oválný	B	žlutá	žlutá	konzum
Impala	NL	velmi raná	oválný až dlouze oválný	B*	žlutá	světle žlutá	letní konzum
Laura	D	poloraná	dlouze oválný	B-BC*	červená	tmavě žlutá	konzum
Agria	NL	poloraná	oválný	B*	žlutá	žlutá	konzum
Monika	CZ	velmi raná	dlouze oválný	B*	žlutá	světle žlutá	letní konzum
Queen Anne	D	raná	dlouze oválný	B	žlutá	žlutá	konzum
Daisy	FR	raná až poloraná	oválný	B	světle žlutá	světle žlutá	konzum
Sunshine	D	velmi raná až raná	dlouze oválný	B	žlutá	žlutá až tmavě žlutá	konzum
Krone	D	raná až poloraná	oválný	B	žlutá	žlutá	konzum

Pozn.: * při registraci odrůdy v ČR

Tab. 4: Základní informace o odrůdách pro výrobu škrobu a zpracování na smažené výrobky

Odrůda	Země původu	Vegetační doba	Tvar hlíz	Obsah škrobu	Barva slupky	Užití
Eurostarch	D	polopozdní až pozdní	krátce oválný	vyšší	žlutá	zpracování na škrob
Euroresa	D	polopozdní až pozdní	krátce oválný	vyšší	žlutá	zpracování na škrob
Dominátor	CZ	polopozdní až pozdní	krátce oválný	vyšší	žlutá	zpracování na škrob
Lady Claire	NL	raná	krátce oválný		žlutá	pro lupínky
Kiebitz	D	raná	kulovitý		žlutá	pro lupínky
Zuzanna	D	poloraná	kulovitý	vyšší	žlutá	zpracování na škrob
Nafida	FR	polopozdní až pozdní	kulovitý	vyšší	červenožlutá	zpracování na škrob a sušené výrobky
Albatros	D	poloraná	krátce oválný	vyšší	žlutá	pro lupínky zpracování na škrob
Verne	CZ	poloraná	krátce oválný	velmi vyšší	žlutá	zpracování na škrob
Tarzan	D	polopozdní až pozdní	krátce	velmi vyšší	žlutá	zpracování na škrob

Pozn.: * při registraci odrůdy v ČR